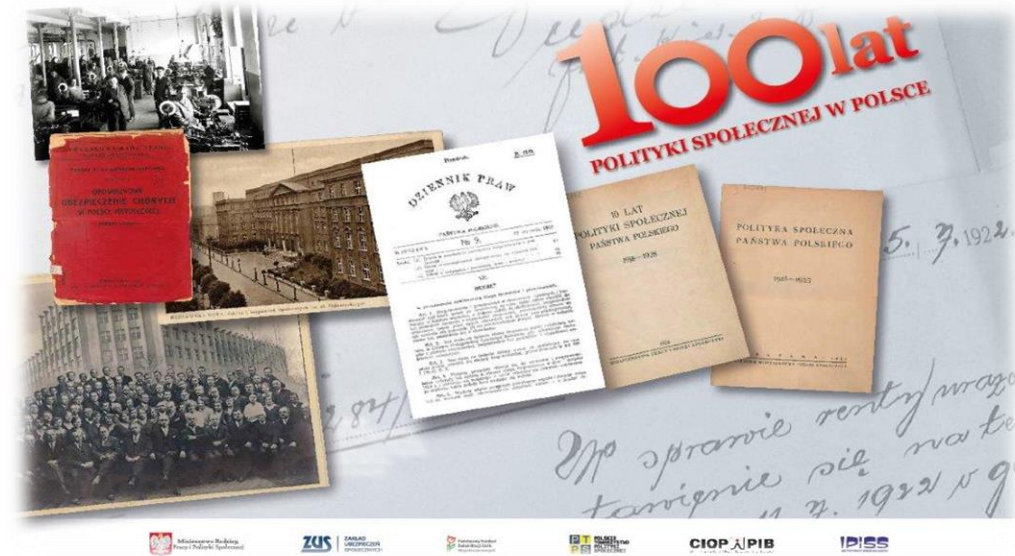

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Finansowe i społeczne skutki przywrócenia wieku emerytalnego

wiepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Plan prezentacji

- Proces legislacyjny
- Skutki
- Uwarunkowania aktywności zawodowej osób w wieku okołoemerytalnym

Proces legislacyjny

Harmonogram prac nad ustawą

- W dniu **30 listopada 2015 r.** wpłynął do Sejmu RP przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt *ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw* (druk sejmowy nr 62),
- W dniu **19 lipca 2016 r.** Rada Ministrów przyjęła stanowisko rządu, w którym pozytywnie zaopiniowała prezydencki projekt ustawy (stanowisko rządu zostało przekazane do Sejmu RP w dniu 25 lipca 2016 r.).
- Rada Ministrów wniosła, aby ustawa weszła w życie najwcześniej z dniem **1 października 2017 r.** z uwagi na konieczność przeprowadzenia wszystkich czynności przygotowujących Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do wprowadzenia zmian ustawowych.

Harmonogram prac nad ustawą

- W dniu **12 stycznia 2016 r.** odbyło się wysłuchanie publiczne dotyczące przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy.
- Ustawa została uchwalona przez Sejm RP w dniu **16 listopada 2016 r.**
- Głosowania: Głosowało – 430 posłów (za – 262, przeciw – 149, wstrzymało się – 19, nie głosowało – 30).
- Prezydent podpisał ustawę w dniu **19 grudnia 2016 r.**
- Ustawa została opublikowana w Dz. U. z 2017 r. poz. 38.

Przywrócenie wieku emerytalnego

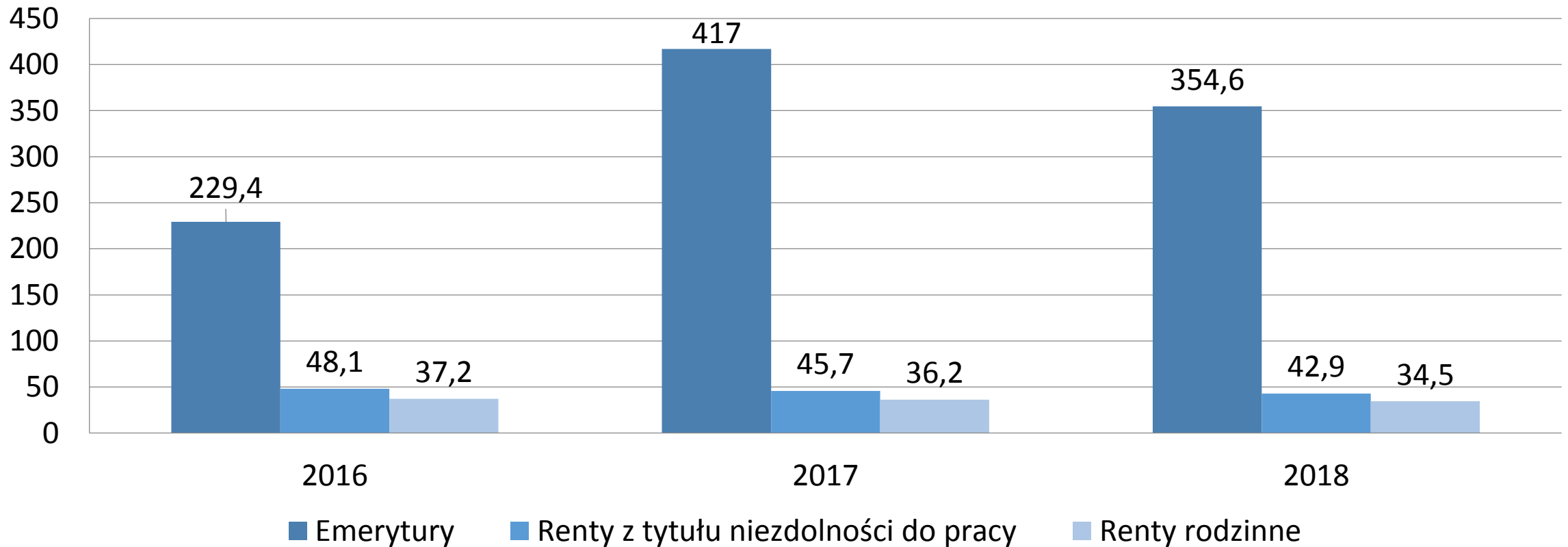
- Od 1 października 2017 r. minimalny wiek emerytalny 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.
- Prawo a nie obowiązek.
- Samodzielny wybór ubezpieczonego uzależniony od indywidualnej sytuacji zdrowotnej, finansowej, zawodowej, rodzinnej.
- Dłuższa praca wyższa emerytura. Efektem opóźnienia przejścia na emeryturę o rok jest o ok. 8% wyższe świadczenie.
- Zabezpieczone środki na wypłatę.

Skutki

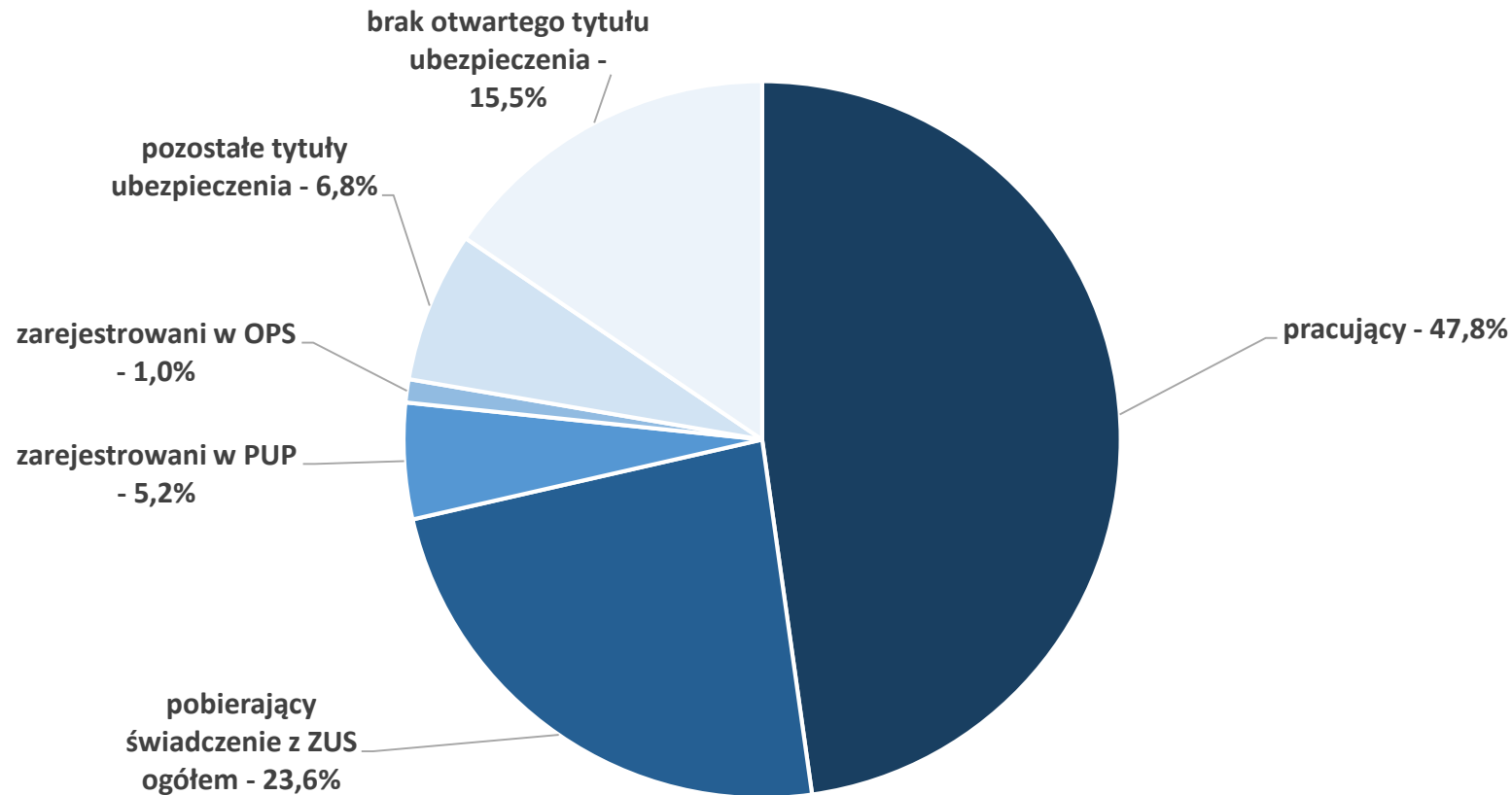

Dynamika liczby przyznanych po raz pierwszy świadczeń w latach 2016 – 2018 (w tys.)

Struktura wniosków emerytalnych w 2018 r.

- W pierwszym okresie po reformie (stan na koniec 2018 r.), większość nowych emerytów stanowiły osoby, które były wcześniej poza rynkiem pracy – byli świadczeniobiorcy oraz osoby bezrobotne.
- Ponad 52% wśród nowych emerytów, pobierało inne świadczenie.

Przywrócenie wieku emerytalnego - podsumowanie

- W okresie od października 2017 r. do grudnia 2018 r. ok. 674 tys. osobom wypłacono emeryturę nowosystemową w obniżonym ustawą z dnia 16.11.2016 r. wieku emerytalnym.
- Prawie 60% tej liczby stanowiły kobiety.
- W 2018 r. dominującym wiekiem w którym przyznano emeryturę, było:
 - 60 lat dla kobiet (56,1%),
 - 65 lat dla mężczyzn (63,6%).

Skutki finansowe przywrócenia wieku emerytalnego - podsumowanie

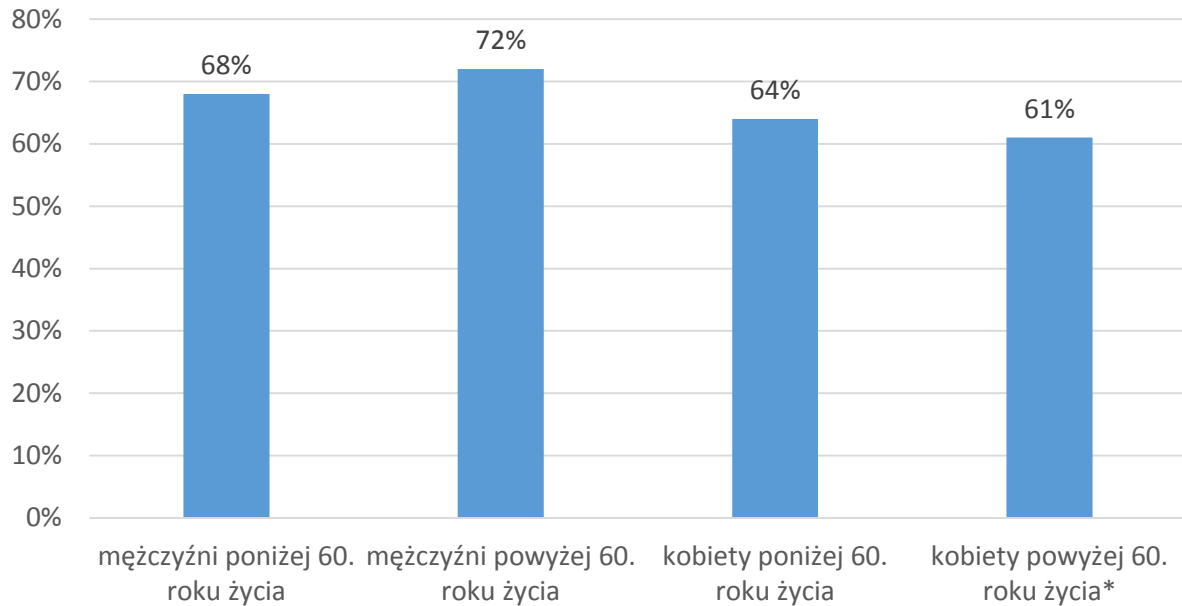
- Struktura demograficzna powoduje wzrost bezwzględnej liczby świadczeniobiorców.
- Przywrócenie wieku emerytalnego nie spowodowało wieszczzonego załamania FUS (rekordowy, bliski 80% wskaźnik pokrycia wydatków wpływami ze składek).
- Spada liczba innych niż emerytury świadczeń.
- W ubiegłym roku realizując plan finansowy FUS nie pobrał 10,5 mld zł zaplanowanej dotacji.
- Emeryci są aktywni ekonomicznie.

Uwarunkowania aktywności zawodowej osób w wieku okołoemerytalnym

Obawy wśród osób w wieku 50+, że stan zdrowia nie pozwoli pracować do osiągnięcia wieku emerytalnego

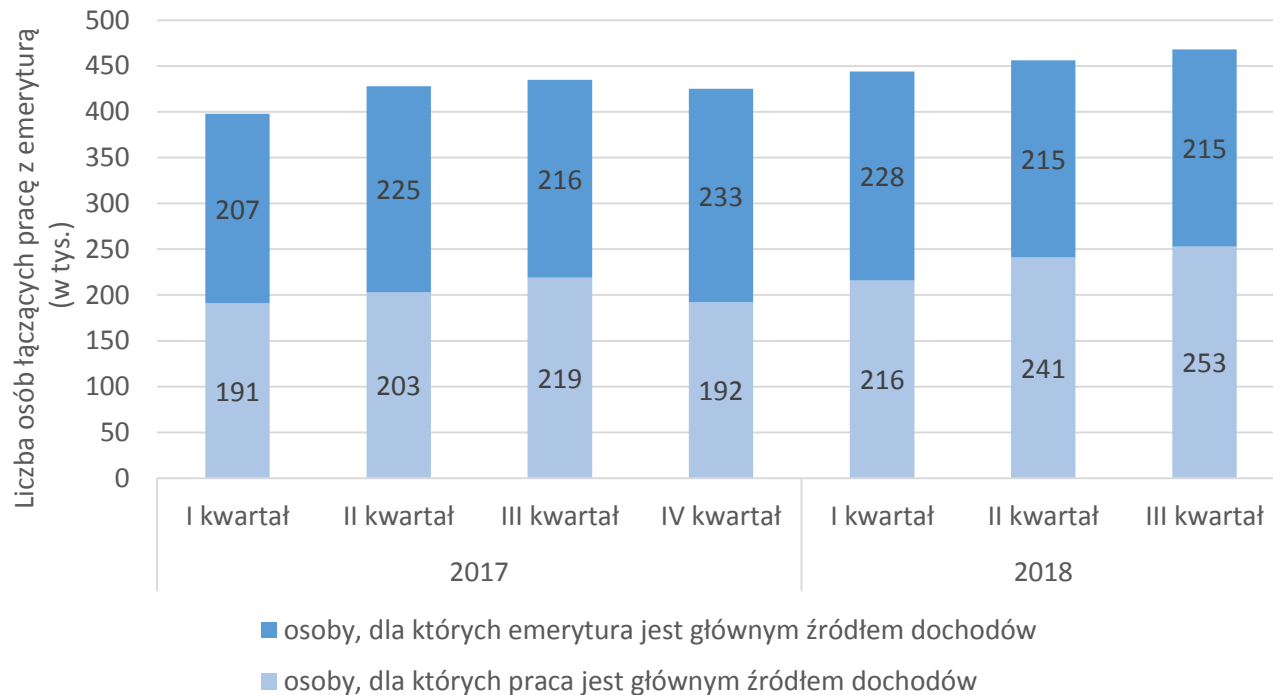
Obawy o pogorszenie się stanu zdrowia należy traktować jako ważną informację dotyczącą ogólnej oceny warunków pracy wśród osób po 50-tym roku życia.

*większość z tych respondentek uzyskała już uprawnienia do przejścia na emeryturę

Źródło: Badanie SHARE: runda 6 (2015 r.)

Skala łączenia pracy z emeryturą na podstawie danych BAEL

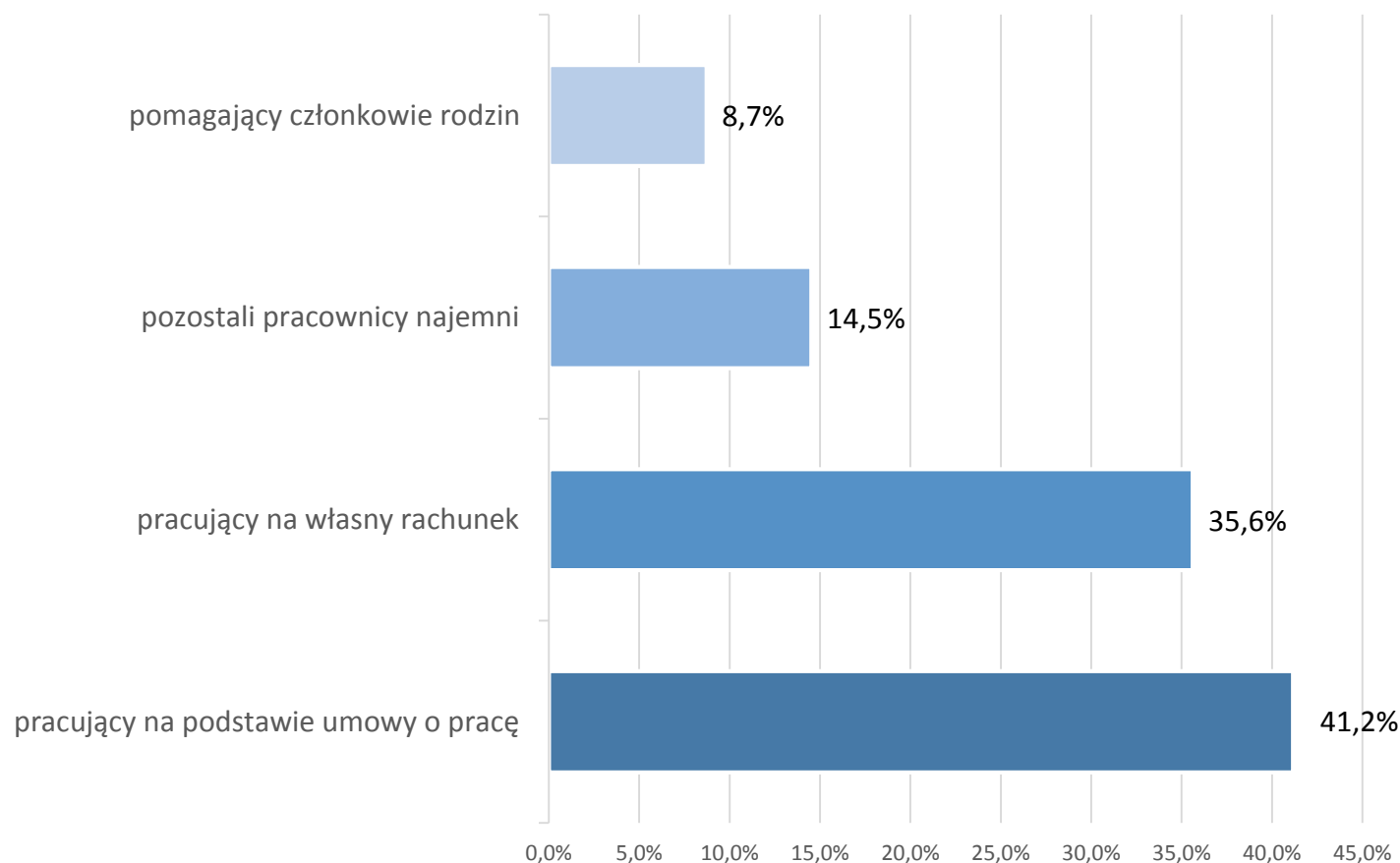

- Wzrosła skala zjawiska łączenia pracy z emeryturą.
- Liczba pracujących emerytów wzrosła pomiędzy 3 kwartałem 2017 r. a 3 kwartałem 2018 r. z 435 tys. do 468 tys., (o 33 tys. osób).
- Wśród pracujących emerytów wzrasta udział tych, dla których praca jest głównym źródłem dochodów (253 tys. osób).

Źródło: Opracowanie MRPiPS na podstawie danych BAEL I kwartał 2017 r. - III kwartał 2018 r.

Struktura pracujących emerytów na podstawie BAEL

- Wśród 468 tys. osób łączących pracę z emeryturą w 3 kwartale 2018 r., ponad połowa to pracownicy najemni (ok. 261 tys., tj. 55,7%), a jedna trzecia to osoby pracujące na własny rachunek (ok. 167 tys., tj. 35,6%).
- Wśród emerytów, którzy są pracownikami najemnymi, zdecydowana większość (ok. 193 tys., tj. ok. 74%) pracuje na podstawie kodeksowej umowy o pracę.

Źródło: Opracowanie MRPiPS na podstawie danych BAEL za III kwartał 2018 r.

Jakość pracy a skłonność pozostania na rynku pracy osób w wieku okołiemerytalnym

- Warunki zatrudnienia, obecne jak i doświadczane w przeszłości, wpływają na aktywność zawodową osób w wieku okołiemerytalnym.
- Wysoka jakość pracy – np. autonomia, poczucie bezpieczeństwa pracy, uznanie, adekwatne wynagrodzenie, możliwość rozwoju znacząco sprzyja kontynuowaniu zatrudnienia po osiągnięciu wieku emerytalnego.
- Zmęczenie fizyczne, presja czasu, niska elastyczność warunków pracy, brak bezpieczeństwa pracy może wpłynąć na decyzję o rezygnacji z kontynuowania zatrudnienia.

Wspieranie utrzymania zdolności do pracy przez ZUS

- W ramach **prewencji wypadkowej ZUS** realizuje zadanie dofinansowania działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek.
- Zakład w 2017 r. poniósł wydatki na prewencję wypadkową w wysokości 61 464 tys. zł, natomiast w 2018 r. wydatki na ten cel wyniosły 180 935 tys. zł, tym samym **kwota wydatków w 2018 r. wzrosła o prawie 120 mln zł** i stanowi 294% w porównaniu do 2017 r.
- Od 2013 r. zakończono i rozliczono 3 795 projektów. W roku 2017 zakończono i rozliczono 447 projektów, a w 2018 r. – 2 481, co stanowi 555% w porównaniu do roku 2017.
- W 2018 r. w nowej formule ogłoszono konkurs na wspieranie płatników w 2019 r. Na dofinansowanie wybranych w konkursie projektów została przeznaczona kwota 50 mln zł. W ramach ogłoszonego konkursu wpłynęło 2 050 wniosków.